

- підвищенню зацікавленості студентів навчально-виховним процесом;
- можливості творчого і практичного застосування знань, умінь і навичок;
- ефективності освітнього процесу в цілому;
- можливості виконувати завдання не лише під контролем викладача, а й шляхом самоконтролю.

Таким чином можна стверджувати, що застосування комп'ютерного тестування як компоненту контролю навчальних досягнень, є ефективною і перспективною формою. Формування системи інформатизації освіти сприяє підвищенню якості освітніх процесів, реалізації проекту «Рівний доступ до якісної освіти».

Література

1. Булах І.Є. Теорія і методика комп'ютерного тестування успішності навчання (на матеріалах медичних навчальних закладів): Дис. доктора пед. наук: 13. 00. 01 /Київський національний університет імені Т.Г. Шевченка. К., 1995. – 430 с.
2. Глушаков С. В., Сурядный А. С. Персональный компьютер для учителя. Учебный курс. Х., Фолио, 2003.
3. Машбиць Є. І., Смутьсон М. П. та ін. Основи інформаційних технологій навчання. К., 1997.

РОЛЬ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ЗНАТЬ У ІНТЕГРАЦІЇ СИСТЕМИ НАУКОВИХ ЗНАТЬ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ «БІОЛОГІЯ»

*Комарова О.В.
Кривий Ріг, Україна*

Перш за все, визначимось із сутністю поняття «методологічні знання» або «метазнання». У класичному розумінні це «знання про природу, способи фіксації та будову знань» [3, с. 14], або «знання про знання та методи пізнання» [3, с. 44]. «Комплекс методологічних знань виглядає так: наукові теорії (структура, природа основних положень, шляхи перевірки); формалізація та формалізовані (кількісні) поняття; ідеалізація та ідеалізовані об'єкти (моделі); шляхи відкриття законів; група загальнонаукових термінів: визначення, закон, правило, принцип, гіпотеза, постулат, модель, експеримент, теорія, концепція, методи науки, явище, процес, науковий факт; структури різних видів знань» [3, с.53]. У методиці навчання біології **методологічні знання** розуміються як сукупність знань із методології науки, які необхідні для свідомого системного засвоєння програмного матеріалу та формування світогляду, це знання про знання та методи наукового пізнання [2].

Підходи до розуміння ролі методологічних знань у навчальному предметі є різноманітними. Водночас більшість науковців вважають, що методологічні знання, по-перше, сприяють узагальненню знань учнів та формуванню системних, цілісних знань про живу природу: «Надання школярам відомостей про види знань та формування вмінь використовувати їх в процесі навчання є однією з складових цілеспрямованої діяльності з формування цілісності знань про живу природу» [8]. «Ознайомлення учнів з методологічними знаннями як засобом систематизації сприяє первісному сприйняттю і дає можливість здійснювати узагальнення і систематизацію всього матеріалу» [5]. По-друге, методологічні знання відіграють важливу роль у формуванні світогляду [7] та мислення школярів. На думку Зоріної Л.Я. [3, С. 44], методологічні знання є умовою «системного засвоєння знань і формування наукового світогляду». «У процесі формування структурних елементів системи наукових знань проходить формування природничо-наукового мислення» [10]. По-третє, на основі методологічних знань стає можливою реалізація міжпредметних зв'язків та інтеграція предметів природничого циклу: «Методологічні знання – ефективний шлях здійснення інтеграції всіх предметів природничо-наукового циклу та формування на цій основі сучасного стилю мислення школярів, формування узагальнених умінь, що мають властивість широкого переносу» [1].

Аналіз літературних джерел засвідчує, що питання про роль методологічних знань у навчальному предметі все ж є досить дискусійним. Так, з одного боку стверджується, що методологічні знання є не тільки засобом навчання (інтелектуальним інструментарієм), а й об'єктом вивчення. Вони не є додатковими до основних, предметних знань, а внутрішньо притаманні навчальному предмету [4; 9]. З іншого – оскільки методологічні знання забезпечують максимальну наближеність навчального предмета до базової науки, то відповідна методика формування цих знань вчить учнів розуміти субординацію понять, законів і теорій в предметній галузі відповідно до їх статусу у системі наукового знання [6].

Подальший пошук відповіді на питання про роль методологічних знань у інтеграції системи

наукових знань у навчальний предмет дасть можливість говорити про обґрунтованість розробки окремої методики їх формування в межах навчальної дисципліни, зокрема, біології.

Література

1. Байбагісова З. Э. Формирование у учащихся методологических знаний при обучении химии: автореф. дис. на присвоение науч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (химия)» / З. Э. Байбагісова. – М., 2002. – 19 с.
2. Загальна методика навчання біології: навч. посіб. для студ. ВНЗ / [І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар та ін.]; за ред. І. В. Мороза – К. : Либідь, 2006. – 592 с.
3. Зорина Л. Я. Дидактические основы формирования системности знаний старшеклассников / Зорина Л. Я. – М. : Педагогика, 1978. – 127 с.
4. Кочергина Н. В. Формирование системы методологических знаний при обучении физике в средней школе : дис. ... доктора пед. наук: 13.00.02 / Кочергина Нина Васильевна. – М., 2003. – 406 с.
5. Кравець Н. Формування системних знань про живу природу в учнів основної школи / Н. Кравець // Біологія і хімія в школі. – 2006. - № 5. – С. 45 – 47.
6. Самоненко Ю. А. Функции, содержание и дидактические условия формирования научных методологических знаний у школьников: дис. ...доктора пед. наук: 13.00.01 / Юрий Анатольевич Самоненко. – М., 2002. – 357 с.
7. Сидорович М. Теоретичні знання з біології у формуванні наукової картини світу / М. Сидорович // Біологія і хімія в школі. – 2007. – № 2 – С. 17 – 22.
8. Степанюк А. В. Методологічні та теоретичні основи формування цілісності знань школярів про живу природу: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / А. В. Степанюк. – К., 1999. – 53 с.
9. Фішман І. М. Методологічні питання шкільного курсу математики: [посібник для самоосвіти вчителів] / І. М. Фішман. – К. : Рад. шк., 1985. – 72 с.
10. Шамаева Т. Н. формирование понятий о структурных элементах системы научных знаний при обучении физике студентов медицинского вуза: автореф. дис. на присвоение науч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (физика)» / Т. Н. Шамаева. – Челябинск, 2007. – 28 с.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИВЧЕННЯ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ

*Кондратюк В.Є., Кармазіна О.М., Синиця Ю.П.
Київ, Україна*

Головним завданням сучасної вищої медичної освіти є підготовка висококваліфікованих лікарів освітній рівень яких відповідав би сучасним європейським стандартам. З огляду на це, організація навчального процесу в медичних вузах потребує не тільки сучасного методичного забезпечення, а й оптимізації поєднання різноманітних методів контролю якості знань, засвоєння вмій і формування навичок.

Особливістю викладання пропедевтики внутрішньої медицини полягає в тому, що саме з цього предмета розпочинається ознайомлення майбутнього лікаря з клінічною практикою у терапевтичному відділенні, закладаються теоретичні основи з даної дисципліни та практичні навички, що є необхідними для подальшої роботи як терапевта чи сімейного лікаря, прищеплюється любов до своєї майбутньої спеціальності, вивчення основ деонтології. Разом з тим, пропедевтика внутрішньої медицини є не лише прологом до клінічної медицини, але й «містком» між теоретичними та клінічними дисциплінами, які вивчає студент-медик під час навчання в університеті.

Оскільки пропедевтика внутрішньої медицини вивчається на третьому курсі, викладач має враховувати те, що студенти є випускниками різних шкіл, медичних коледжів та ліцеїв, які навчалися за різними навчальними програмами, у різних викладачів, використовували різні підручники. Більшість студентів мають певний стереотип засвоєння знань, що вже виробився у попередній період навчання. Тому особливої актуальності набуває проблема поєднання принципів систематичності, наступності і наочності в організації засвоєння ними нових знань, закладаються теоретичні основи з даної дисципліни та практичні навички, що є необхідними для подальшої роботи лікаря.

Зміст практичних занять і методика їх проведення мають забезпечувати розвиток творчої активності особистості, розвивати наукове мислення і мову студентів, перевіряти їх знання [1]. При